

Oponentský posudek diplomové práce Bc. Bohumila Peterky *Nové přístupy k právní argumentaci s využitím judikatury*

Diplomová práce Bohumila Peterky je velmi zajímavým příspěvkem do aktuální české právněteoretické diskuse o interpretaci práva. Diplomant představuje teorie právní interpretace tří významných anglosaských autorů, Neila MacCormicka, Ronalda Dworkina a Williama Eskridgea a snaží se je aplikovat na čtyři konkrétní kauzy, slavný rozsudek Evropského soudního dvora Van Gend & Loos, rozsudek Nejvyššího soudu o potyčce revizora s černým pasažérem (1 As 34/2010), usnesení Nejvyššího soudu o imunitě poslance Víta Bárty (11 Tcu 135/2012) a nález Ústavního soudu o eurozatykači (Pl. ÚS 66/04).

Mám-li svůj dojem z práce shrnout, diplomant výborně zvolil téma, velmi výstižně představil teorie Neila MacCormicka, Ronalda Dworkina a Williama Eskridgea, solidně rozebral argumentaci ve všech čtyřech kauzách, i aplikace teorií na konkrétní kauzy je zajímavá, ale ne zcela přesvědčivá.

Teorie MacCormicka, Dworkina a Eskridgea jsou dobře vybrané a vysvětlené, zvláště oceňuji jejich vysvětlení na konkrétních soudních případech, u nichž je výstižně vylíčeno i jejich pozadí. Diplomant tak může jistě přispět k většímu rozšíření recepce teorií MacCormicka a Eskridgea (Dworkin je již recipován dlouho) v české právní vědě.

Spíš jako podnět pro diskusi při obhajobě kladu otázku k Eskridgeovi, v čem diplomant vidí jeho teorii dynamické interpretace objevnou (str. 32–33), když interpretace podle současných hodnot je imanentní teleologickému výkladu a o zohlednění vývoje práva psal už Savigny? U MacCormicka by v rámci obhajoby mohl diplomant rozebrat vztah mezi argumenty konzistence a koherence a klasickým systematickým a teleologickým výkladem. U Dworkina mě zase zaujal při pozdější konkrétní aplikaci problém, zda je v případě kolize subjektivních práv jednotlivce a objektivních hodnot právního řádu jasné, čemu Dworkin dává přednost.

Pokus aplikovat tyto tři teorie na konkrétní známé judikáty je rozhodně chvályhodný, a diplomová práce tak získává zajímavý vlastní myšlenkový vklad (i když samozřejmě i výstižné představení tří výše zmíněných teorií je cenné). Přes nespornou zajímavost těchto pokusů o aplikaci mám u každé z kauz určité pochybnosti.

U rozsudku Van Gend & Loos by po mém soudu bylo potřeba hlouběji rozebrat podstatu řízení o předběžné otázce, jestli vůbec výklad smlouvy lze oddělit od aplikace smlouvy, řeší-li se na konkrétním případě. Rozsudek 1 As 34/2010 se mi nezdá být vhodný na ilustraci problému, když soud i všechny teorie jsou v řešení zajedno a vlastně práce vůbec nenabízí argumenty druhé strany.

Ani u usnesení 11 Tcu 135/2012 nejsou podle mého názoru dostatečně rozebrány argumenty jedné strany, totiž té, která nepovažuje poslanecký klub za orgán Poslanecké sněmovny ve smyslu čl. 27 odst. 2 Ústavy. Důležitým argumentem tu je kromě výčtu v čl. 31 Ústavy pluralitní charakter výboru (diskuse celého politického spektra), veřejné jednání a role výboru v legislativním procesu oproti chápání poslaneckého klubu jako uzavřené porady poslanců téže strany, kde není úplně jasné, proč by měla být kryta imunitou. I argumentu, že poslanecký klub je orgán, protože má procesní práva, lze čelit – pak by byl orgánem i jednotlivý poslanec či skupina poslanců, protože i oni mají procesní práva.

U nálezu Pl. ÚS 66/04 přenášení anglosaských teorií komplikuje fakt, že tu máme co do činění s velmi specifickým problémem kolize ústavního práva a práva Evropské unie; tento fakt polycentrismu práva aplikaci klasických interpretačních postupů poněkud ztěžuje.

To jsou ale jen určité výhrady, které v mých očích brání plně přesvědčivosti použitých příkladů. Jinak tento myšlenkový pokus diplomanta velmi oceňuji.

Po formální stránce práce splňuje předepsaný rozsah, jakož i náležitosti odborné práce, a je psaná slušným, čtivým jazykem s minimem formálních chyb.

Diplomová práce Bohumila Peterky je velmi zajímavým příspěvkem do aktuální diskuse o interpretaci práva a nemám vůči ní vážnějších výhrad. Doporučuji ji k obhajobě a pokud diplomant uspokojivě zodpoví při obhajobě mé otázky, rád budu hlasovat pro hodnocení práce klasifikačním stupněm **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 5. ledna 2013

JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D